Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη

Το παρόν ενημερωτικό δελτίο περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο έχει εξελιχθεί το ψηφιακό θεματολόγιο της ΕΕ και τον τρόπο με τον οποίο, από το 2024, η ΕΕ έχει μετατοπίσει την εστίαση από τον καθορισμό του θεματολογίου στην εφαρμογή με τη θέσπιση νομικών πλαισίων, όπως ο κανονισμός για την ΤΝ. Εξηγεί επίσης τον τρόπο με τον οποίο οι νέοι κανόνες της ΕΕ για τις πλατφόρμες, τα δεδομένα, την ψηφιακή ταυτότητα, την ΤΝ και την κυβερνοασφάλεια προωθούν ασφαλείς ψηφιακούς χώρους, θεμιτό ανταγωνισμό και ψηφιακή κυριαρχία σύμφωνα με την πράσινη μετάβαση.

Νομική βάση

Μολονότι οι Συνθήκες δεν περιέχουν ειδικές διατάξεις σχετικά με τις τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ), βάσει της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), η ΕΕ μπορεί να ενεργεί σε τομείς πολιτικής όπως: η βιομηχανία, ο ανταγωνισμός, το εμπόριο, τα διευρωπαϊκά δίκτυα, η έρευνα, η ενέργεια, η εγκαθίδρυση της ενιαίας αγοράς, η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, η κυκλοφορία των προσώπων και των υπηρεσιών, η εκπαίδευση και ο πολιτισμός.

Στόχοι

Μέσω του ψηφιακού θεματολογίου της, η ΕΕ έχει ως στόχο να καταστήσει δυνατό έναν ανθρωποκεντρικό, ασφαλή και βιώσιμο ψηφιακό μετασχηματισμό. Με βάση τη στρατηγική ψηφιακής ενιαίας αγοράς και την Ψηφιακή πυξίδα 2030, το ψηφιακό θεματολόγιο προωθεί αξιόπιστες ροές δεδομένων, διαλειτουργική ψηφιακή ταυτότητα, δίκαιες αγορές διαδικτυακών πλατφορμών, υπεύθυνη ΤΝ και ισχυρή κυβερνοασφάλεια. Το πρόγραμμα πολιτικής για την ψηφιακή δεκαετία μετατρέπει αυτούς τους στόχους σε στόχους για τις δεξιότητες, τις υποδομές, την ψηφιοποίηση των επιχειρήσεων και τις δημόσιες υπηρεσίες.

Επιτεύγματα

Α . Το πρώτο ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη: 2010–2020

Το πρώτο ψηφιακό θεματολόγιο επικεντρώθηκε στη βελτίωση της συνδεσιμότητας, στη μείωση του κόστους και στην ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών. Τα κύρια επιτεύγματά του περιλάμβαναν τα εξής:

— κατάργηση των τελών περιαγωγής (περιαγωγή σαν στο σπίτι σας»«)·

— επέκταση της ευρυζωνικής πρόσβασης·

— θέσπιση βασικών κανόνων για την προστασία των δεδομένων, ιδίως του γενικού κανονισμού για την προστασία δεδομένων.

Προώθησε επίσης την ψηφιακή ανάπτυξη μέσω της στήριξης για την ενίσχυση των δεξιοτήτων, της ψηφιοποίησης της βιομηχανίας και των δημόσιων υπηρεσιών, καθώς

και μέσω κανόνων για τον γεωγραφικό αποκλεισμό και τη διασυνοριακή φορητότητα των υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου.

Για τη στήριξη μιας οικονομίας βασιζόμενης στα δεδομένα, η ΕΕ θέσπισε μέτρα για την ελεύθερη ροή των δεδομένων μη προσωπικού χαρακτήρα, την κυβερνοασφάλεια και τα ανοικτά δεδομένα, και ενίσχυσε τον κανονιστικό συντονισμό μέσω του Φορέα Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες.

Β . Το δεύτερο ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη: Ψηφιακή πυξίδα 2030

Το δεύτερο ψηφιακό θεματολόγιο αφορά τις αλλαγές που επέφεραν οι ψηφιακές τεχνολογίες, καθώς και τον ζωτικής σημασίας ρόλο των ψηφιακών υπηρεσιών και αγορών, εστιάζοντας στους νέους τεχνολογικούς και γεωπολιτικούς στόχους της ΕΕ. Στις ανακοινώσεις της σχετικά με τη διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης και σχετικά με το πρόγραμμα πολιτικής 2030 «Ψηφιακή Δεκαετία», η Επιτροπή εξέθεσε λεπτομερώς δράσεις για ασφαλείς ψηφιακές υπηρεσίες και αγορές. Έδωσε προτεραιότητα στην κβαντική υπολογιστική, στις στρατηγικές blockchain, στην ΤΝ, στους ημιαγωγούς (ευρωπαϊκή πράξη για τα μικροκυκλώματα), στην ψηφιακή κυριαρχία, στις οριζόντιες απαιτήσεις κυβερνοασφάλειας για προϊόντα με ψηφιακά στοιχεία [κανονισμός (ΕΕ) 2019/1020, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/2847], στα δίκτυα 5G και 6G, στους ευρωπαϊκούς χώρους δεδομένων και στα παγκόσμια τεχνολογικά πρότυπα.

Τον Μάρτιο του 2021 η ΕΕ θέσπισε ψηφιακή πυξίδα στην οποία περιγράφονται τέσσερις στόχοι για το 2030.

— Δεξιότητες: τουλάχιστον το 80 % του συνόλου των ενηλίκων θα πρέπει να διαθέτει βασικές ψηφιακές δεξιότητες, 20 εκατομμύρια ειδικοί θα πρέπει να απασχολούνται στην ΕΕ στον τομέα των ΤΠΕ, με περισσότερες γυναίκες να αναλαμβάνουν αντίστοιχες θέσεις εργασίας.

— Επιχειρήσεις: το 75 % των εταιρειών θα πρέπει να χρησιμοποιεί υπηρεσίες νεφοϋπολογιστικής, μεγάλα σύνολα δεδομένων και τεχνητή νοημοσύνη· πάνω από το 90 % του συνόλου των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην ΕΕ θα πρέπει να επιτύχει τουλάχιστον ένα βασικό επίπεδο ψηφιακής έντασης· και ο αριθμός των «εταιρειών-μονόκερων» (υψηλής αξίας νεοφυών επιχειρήσεων που αναπτύσσουν τεχνολογίες και καινοτομίες) της ΕΕ θα πρέπει να διπλασιαστεί.

— Υποδομές: όλα τα νοικοκυριά της ΕΕ θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε διαδίκτυο υψηλής ταχύτητας gigabit και όλες οι κατοικημένες περιοχές θα πρέπει να καλύπτονται από 5G· η ΕΕ θα πρέπει να παράγει το 20 % των ημιαγωγών παγκοσμίως· στην ΕΕ θα πρέπει να αναπτυχθούν 10 000 κλιματικά ουδέτεροι και άκρως ασφαλείς κόμβοι παρυφών· και η Ευρώπη θα πρέπει να αποκτήσει τον πρώτο κβαντικό υπολογιστή της.

— Δημόσιες υπηρεσίες: όλες οι βασικές δημόσιες υπηρεσίες θα πρέπει να είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο· όλοι οι πολίτες θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στους ηλεκτρονικούς ιατρικούς φακέλους τους· και το 80 % των πολιτών θα πρέπει να χρησιμοποιεί μια λύση ηλεκτρονικής ταυτότητας.

Το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη», το οποίο θεσπίστηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/694, είναι μια πρωτοβουλία της ΕΕ που διαθέτει 7,5 δισ. EUR (2021–2027) σε έργα ψηφιακής τεχνολογίας σε τομείς όπως η υπερυπολογιστική, η ΤΝ, η κυβερνοασφάλεια,

οι προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες και η ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας, με την υποστήριξη κόμβων ψηφιακής καινοτομίας.

Το πρόγραμμα πολιτικής 2030 «Ψηφιακή Δεκαετία» ορίζει νομικά δεσμευτικούς στόχους από τον Σεπτέμβριο του 2022, μετατρέποντας την ψηφιακή πυξίδα από στρατηγική σε εργαλείο εφαρμογής με ετήσιες εκθέσεις και μηχανισμούς συνεργασίας των κρατών μελών.

1. Δεδομένα

Η κοινοχρησία δεδομένων βρίσκεται στο επίκεντρο του ψηφιακού οράματος της Ευρώπης. Ενώ η ΕΕ προωθεί την καινοτομία που βασίζεται στα δεδομένα, επιδιώκει να διατηρήσει την ισορροπία με την ιδιωτικότητα, την ασφάλεια, τη δεοντολογία και την ασφάλεια, εξετάζοντας παράλληλα τη χρήση και την ανταλλαγή δεδομένων μη προσωπικού χαρακτήρα για νέες τεχνολογίες και επιχειρηματικά μοντέλα.

Η στρατηγική δεδομένων της ΕΕ εισήγαγε την ιδέα των κοινών ευρωπαϊκών χώρων δεδομένων που καλύπτει εννέα βασικούς τομείς, διασφαλίζοντας τη διαθεσιμότητα περισσότερων δεδομένων προς χρήση στην οικονομία και την κοινωνία, εξασφαλίζοντας παράλληλα ότι οι εταιρείες και τα φυσικά πρόσωπα που παράγουν τα δεδομένα διατηρούν τον έλεγχό τους. Το κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ για τα δεδομένα περιλαμβάνει:

— τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων [κανονισμός (ΕΕ) 2016/679]·

— την οδηγία για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου (οδηγία (ΕΕ) 2016/680)·

— την ευρωπαϊκή πράξη για τη διακυβέρνηση δεδομένων [κανονισμός (ΕΕ) 2022/868] σχετικά με τη διαθεσιμότητα και την εμπιστοσύνη των δεδομένων·

— την ευρωπαϊκή πράξη για τα δεδομένα [κανονισμός (ΕΕ) 2023/2854] σχετικά με τη δίκαιη πρόσβαση και τα δικαιώματα των χρηστών, διασφαλίζοντας παράλληλα την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2. Τεχνητή Νοημοσύνη

Η Λευκή Βίβλος για την τεχνητή νοημοσύνη (ΤΝ) του Φεβρουαρίου 2020 τόνισε τον καίριο ρόλο της τεχνητής νοημοσύνης στη σύγχρονη κοινωνία και τα αναμενόμενα κοινωνικά και οικονομικά οφέλη σε όλους τους τομείς. Το Κοινοβούλιο ενέκρινε το νομοθέτημα για την ΤΝ τον Μάρτιο του 2024. Στις βασικές διατάξεις προβλέπονται τα εξής:

— διασφαλίσεις σχετικά με τη χρήση τεχνητής νοημοσύνης γενικού σκοπού·

— όρια στη χρήση συστημάτων βιομετρικής ταυτοποίησης από τις αρχές επιβολής του νόμου·

— απαγορεύσεις της κοινωνικής βαθμολόγησης και της χρήσης της ΤΝ για τη χειραγώγηση ή την εκμετάλλευση των τρωτών σημείων των χρηστών·

— το δικαίωμα των καταναλωτών να υποβάλλουν καταγγελίες και να λαμβάνουν ουσιαστικές εξηγήσεις.

Ο κανονισμός για την ΤΝ ισχύει από την 1η Αυγούστου 2024 και τίθεται σταδιακά σε εφαρμογή σε διάστημα 36 μηνών, ενώ η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία ΤΝ συντονίζει την επιβολή σε επίπεδο ΕΕ.

Τον Σεπτέμβριο του 2022 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση οδηγίας σχετικά με την ευθύνη για την ΤΝ, η οποία θα διασφαλίσει ίση προστασία για όσους ζημιώνονται από την ΤΝ, αν και η πρόταση αυτή έχει έκτοτε αποσυρθεί. Επιπλέον, παρουσιάστηκε νέα οδηγία σχετικά με την ευθύνη λόγω ελαττωματικών προϊόντων (οδηγία (ΕΕ) 2024/2853) για την αντιμετώπιση ψηφιακών προϊόντων, όπως η ΤΝ.

3. Η πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες και η πράξη για τις ψηφιακές αγορές

Ακρογωνιαίος λίθος της ψηφιακής στρατηγικής είναι η διαμόρφωση ασφαλέστερης και πιο ανοικτής ψηφιακής ενιαίας αγοράς που διασφαλίζει τα δικαιώματα των χρηστών και τον θεμιτό επιχειρηματικό ανταγωνισμό. Αυτό περιλαμβάνει δύο νομοθετικούς πυλώνες: την πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες (DSA) και την πράξη για τις ψηφιακές αγορές (DMA), οι οποίες αναβαθμίζουν τους κανόνες που διέπουν τις ψηφιακές υπηρεσίες στην ΕΕ. Οι κανόνες αυτοί, οι οποίοι εγκρίθηκαν από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο το 2022 και τέθηκαν σε ισχύ τον Μάιο του 2023, παρέχουν ένα ενιαίο σύνολο κανόνων για ολόκληρη την ΕΕ. Η πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες καθορίζει τις αρμοδιότητες των ενδιάμεσων υπηρεσιών, ιδίως των επιγραμμικών πλατφορμών. Οι μεγάλες πλατφόρμες υπόκεινται σε ειδικές κατευθυντήριες γραμμές λόγω των κινδύνων που ενέχουν όσον αφορά τη διάδοση παράνομου και επιβλαβούς περιεχομένου. Η πράξη για τις ψηφιακές αγορές περιγράφει κανόνες για τις εταιρείες με καθεστώς «ρυθμιστή πρόσβασης», στοχεύοντας σε όσους είναι πιο ευάλωτοι σε αθέμιτες πρακτικές. Αυτό περιλαμβάνει υπηρεσίες όπως η επιγραμμική διαμεσολάβηση, τα κοινωνικά δίκτυα και το υπολογιστικό νέφος. Με βάση την πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες, η Επιτροπή πρότεινε μέτρα για τον εξορθολογισμό της συλλογής και της κοινοχρησίας δεδομένων για βραχυχρόνια μίσθωση ακινήτων. Η DSA εφαρμόζεται από τις 17 Φεβρουαρίου 2024. Η επιβολή της DMA εντάθηκε το 2025 με τα πρώτα πρόστιμα κατά των ρυθμιστών της πρόσβασης, και η επιβολή και η παρακολούθηση αποτελούν πλέον βασικό επίκεντρο του έργου της Επιτροπής.

4. Ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ηλεκτρονική ταυτότητα και ψηφιακό ευρώ

Το ψηφιακό θεματολόγιο τονίζει την αξία των υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και της διασυνοριακής συνεργασίας του δημόσιου τομέα. Τον Μάρτιο του 2024, μετά την πρόταση της Επιτροπής σχετικά με τη θέσπιση μέτρων για υψηλό επίπεδο διαλειτουργικότητας του δημόσιου τομέα σε ολόκληρη την Ένωση (Νοέμβριος 2022), το Συμβούλιο εξέδωσε την πράξη για τη διαλειτουργική Ευρώπη (κανονισμός (ΕΕ) 2024/903) με σκοπό την ενίσχυση των δημόσιων υπηρεσιών στην ΕΕ. Ιδρύει το Συμβούλιο της διαλειτουργικής Ευρώπης με εκπροσώπους των κρατών μελών, της Επιτροπής και άλλων οργάνων της ΕΕ.

Η οικοδόμηση εμπιστοσύνης στο διαδίκτυο είναι ζωτικής σημασίας για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη. Ο κανονισμός σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση (κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 910/2014) παρέχει ένα πλαίσιο για ασφαλείς ψηφιακές αλληλεπιδράσεις μεταξύ πολιτών, επιχειρήσεων και αρχών. Για την επίτευξη αυτών των στόχων, τον Φεβρουάριο του 2024 το Κοινοβούλιο ενέκρινε πλαίσιο για την ευρωπαϊκή ψηφιακή ταυτότητα [κανονισμός (ΕΕ) 2024/1183, eIDAS 2.0], με στόχο να δοθεί η

δυνατότητα στο 80 % των πολιτών της ΕΕ να έχουν ασφαλή πρόσβαση σε ζωτικής σημασίας δημόσιες υπηρεσίες με ψηφιακή ταυτότητα έως το 2030. Ο κανονισμός eIDAS 2.0 τέθηκε σε ισχύ στις 20 Μαΐου 2024 και τα κράτη μέλη προετοιμάζουν την ανάπτυξη πορτοφολιών ψηφιακής ταυτότητας της ΕΕ.

5. Κυβερνοασφάλεια

Στις 10 Νοεμβρίου 2022, ως απάντηση στην επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, η Επιτροπή και ο ύπατος εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας θέσπισαν πολιτική της ΕΕ για την κυβερνοάμυνα και σχέδιο δράσης για τη στρατιωτική κινητικότητα 2.0 με στόχο:

— την αύξηση των επενδύσεων στην κυβερνοάμυνα·

— την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ του στρατιωτικού και του μη στρατιωτικού τομέα του κυβερνοχώρου·

— τη διασφάλιση της αποτελεσματικής διαχείρισης κρίσεων στον κυβερνοχώρο·

— και την ενίσχυση της θέσης της ΕΕ σε κρίσιμες κυβερνοτεχνολογίες.

Με αυτόν τον τρόπο ενισχύεται η ευρωπαϊκή βιομηχανική και η τεχνολογική βάση στον τομέα της άμυνας, η οποία επιδιώκει τη δημιουργία ολοκληρωμένης αμυντικής βιομηχανίας σε ολόκληρη την ΕΕ. Τον Δεκέμβριο του 2022 η οδηγία σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση (οδηγία NIS2) αντικατέστησε την προηγούμενη οδηγία, διευρύνοντας την εμβέλειά της ώστε να καλύπτει περισσότερους τομείς και οντότητες. Η προθεσμία για τη μεταφορά της οδηγίας NIS2 στο εθνικό δίκαιο ήταν η 17η Οκτωβρίου 2024, με επακόλουθες διαδικασίες επί παραβάσει για καθυστερήσεις. Ο κανονισμός σχετικά με οριζόντιες απαιτήσεις κυβερνοασφάλειας για προϊόντα με ψηφιακά στοιχεία (πράξη για την κυβερνοανθεκτικότητα) τέθηκε σε ισχύ στις 10 Δεκεμβρίου 2024, με βασικές υποχρεώσεις που πρέπει να εκπληρωθούν έως τον Δεκέμβριο του 2027. Τον Απρίλιο του 2024, το Κοινοβούλιο ενέκρινε την πράξη για την αλληλεγγύη στον κυβερνοχώρο, η οποία αποσκοπεί στην ενίσχυση της αλληλεγγύης σε επίπεδο ΕΕ και στην καλύτερη ανίχνευση και αντιμετώπιση κυβερνοαπειλών και περιστατικών. Το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατέληξαν επίσης σε συμφωνία σχετικά με την τροποποίηση της πράξης για την κυβερνοασφάλεια.

6. Μέσα ενημέρωσης και δημοκρατία

Τον Δεκέμβριο του 2020 σε ανακοίνωση της Επιτροπής παρουσιάστηκε σχέδιο για την ανάκαμψη και τον μετασχηματισμό του τομέα των μέσων ενημέρωσης. Το σχέδιο τόνισε την ανάγκη για περισσότερη εθνική στήριξη μέσω εγκεκριμένων σχεδίων ανάκαμψης για την περίοδο μετά την COVID-19 και επισήμανε την ανατρεπτική επίδραση των παγκόσμιων επιγραμμικών πλατφορμών στα μέσα, ιδίως την κυριαρχία τους στις αγορές δεδομένων και διαφήμισης. Το σχέδιο δράσης για την ευρωπαϊκή δημοκρατία συμπληρώνει το σχέδιο για τα μέσα ενημέρωσης και επικεντρώνεται στην ανάκαμψη και την ενδυνάμωση της ψηφιακής προσαρμογής του τομέα, της ελευθερίας του Τύπου και της πολυφωνίας, καθώς και της καταπολέμησης της παραπληροφόρησης. Εξετάζει επίσης τη μείωση της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης λόγω των αυξανόμενων απειλών κατά δημοσιογράφων. Ο κανονισμός σχετικά με τη θέσπιση κοινού πλαισίου για τις υπηρεσίες μέσων ενημέρωσης στην εσωτερική αγορά (ευρωπαϊκή πράξη για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης), ο

οποίος εκδόθηκε τον Μάρτιο του 2024, εγγυάται τη συντακτική ανεξαρτησία και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης και προστατεύει τους δημοσιογράφους από την παρακολούθηση.

7. Εκπαίδευση και δεξιότητες

Πέρα από τον κανονισμό, η ΕΕ προωθεί και την ψηφιακή εκπαίδευση. Το σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση (2021-2027) βοηθά τα κράτη μέλη να προσαρμόσουν τα εκπαιδευτικά τους συστήματα στην ψηφιακή εποχή. Δίνει προτεραιότητα στη δημιουργία ενός ισχυρού οικοσυστήματος ψηφιακής εκπαίδευσης και στην ενίσχυση των δεξιοτήτων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό.

8. Βελτίωση των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων σε ηλεκτρονικές πλατφόρμες

Η οδηγία για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων σε πλατφόρμες (οδηγία για την εργασία σε πλατφόρμες) εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2024, αποσαφηνίζοντας τα κριτήρια για το καθεστώς απασχόλησης και ρυθμίζοντας την αλγοριθμική διαχείριση.

9. Ψηφιακές υποδομές

Στις 21 Φεβρουαρίου 2024, η Επιτροπή παρουσίασε νέες πρωτοβουλίες για ψηφιακές υποδομές στην Ευρώπη, με στόχο την έναρξη συζητήσεων σχετικά με συγκεκριμένες προτάσεις για την προώθηση της καινοτομίας, της ασφάλειας και της ανθεκτικότητας των ψηφιακών υποδομών.

Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Το Κοινοβούλιο έχει εγκρίνει σειρά ψηφισμάτων σχετικά με το ψηφιακό θεματολόγιο.

— Ψήφισμα σχετικά με τις απειλές κατά της ασφάλειας που συνδέονται με την αυξανόμενη τεχνολογική παρουσία της Κίνας στην ΕΕ και την πιθανή δράση σε επίπεδο ΕΕ για τη μείωσή τους (12 Μαρτίου 2019), με το οποίο καλείται η Επιτροπή να διευρύνει το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας NIS και να αντιμετωπίσει τις απειλές ψηφιοποίησης, και ζητείται η ευθυγράμμιση με μια ενισχυμένη πολιτική της ΕΕ για την κυβερνοασφάλεια και η ενίσχυση του ρόλου του Οργανισμού της ΕΕ για την Κυβερνοασφάλεια.

— Τρία ψηφίσματα σχετικά με την ΤΝ που αφορούν τις δεοντολογικές πτυχές της ΤΝ, ένα καθεστώς αστικής ευθύνης για την ΤΝ και τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας για την ανάπτυξη της ΤΝ (20 Οκτωβρίου 2020), στα οποία ζητείται ένα νομικό πλαίσιο της ΕΕ για την ΤΝ με βάση τη δεοντολογία.

— Ψήφισμα σχετικά με την πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες για την προώθηση της ψηφιακής ενιαίας αγοράς, στο οποίο προτείνεται ότι η δέσμη νομοθετικών μέτρων θα πρέπει να ενισχύει την εσωτερική αγορά, να εγγυάται την προστασία των καταναλωτών, να διασφαλίζει την ισοτιμία των παράνομων πράξεων εντός και εκτός διαδικτύου, να διατηρεί τη διαφάνεια, να σέβεται τα δικαιώματα και να περιλαμβάνει οντότητες εκτός ΕΕ που επηρεάζουν τους καταναλωτές της ΕΕ. Ζήτησε επίσης μεγαλύτερη δικαιοσύνη, διαφάνεια και λογοδοσία για τον έλεγχο του περιεχομένου των ψηφιακών υπηρεσιών. Το ψήφισμα βασίστηκε σε έρευνα, εργαστήριο σχετικά με κανόνες για το ηλεκτρονικό εμπόριο κατάλληλους για την

ψηφιακή εποχή και σειρά μελετών σχετικά με τις ψηφιακές υπηρεσίες με έμφαση στο ηλεκτρονικό εμπόριο και την τεχνητή νοημοσύνη, που ανατέθηκαν από την Επιτροπή Εσωτερικής Αγοράς και Προστασίας των Καταναλωτών (IMCO). Η ευθυγράμμιση των προτάσεων της πράξης για τις ψηφιακές υπηρεσίες και της πράξης για τις ψηφιακές αγορές δείχνει ότι το Κοινοβούλιο μπορεί να επηρεάσει το νομοθετικό θεματολόγιο, ακόμη και χωρίς άμεσο δικαίωμα πρωτοβουλίας.

— Ψήφισμα σχετικά με τη διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης (20 Μαΐου 2021), στο οποίο ζητείται η άρση τυχόν φραγμών στη λειτουργία της ψηφιακής ενιαίας αγοράς και η βελτίωση της χρήσης της ΤΝ για τους Ευρωπαίους καταναλωτές.

— Ψήφισμα σχετικά με τον εθιστικό σχεδιασμό των επιγραμμικών υπηρεσιών και την προστασία των καταναλωτών στην ενιαία αγορά της ΕΕ (12 Δεκεμβρίου 2023), με το οποίο ζητείται η απαγόρευση των εθιστικών τεχνικών στον σχεδιασμό των επιγραμμικών υπηρεσιών, όπως η ατέρμονη κύλιση ή το αυτόματο παιχνίδι. Ορισμένοι βουλευτές του ΕΚ εξέφρασαν επίσης την επιθυμία να θεσπιστεί ένα ψηφιακό «δικαίωμα στη μη διατάραξη» μαζί με έναν κατάλογο ορθών πρακτικών σχεδιασμού.

— Στις 13 Δεκεμβρίου 2023, ευρωβουλευτές υπογράμμισαν την ανάγκη να επαναξιολογηθούν οι κανόνες της ΕΕ σχετικά με τον γεωγραφικό αποκλεισμό, ώστε να αρθούν τυχόν εναπομείναντες φραγμοί και να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητες της ενιαίας αγοράς.

— Στις 13 Μαρτίου 2024, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού σχεδίου δράσης για τη δημοκρατία, το Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα με το οποίο εγκρίνει τον προτεινόμενο νόμο για την ελευθερία και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης (ευρωπαϊκή πράξη για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης), ενισχύοντας την προστασία της ανεξαρτησίας των μέσων ενημέρωσης, και ενέκρινε τον νόμο για τη διαφάνεια των δημοκρατικών διαδικασιών [κανονισμός (ΕΕ) 2024/900] που ρυθμίζει την πολιτική διαφήμιση.

Το Κοινοβούλιο, ως συννομοθέτης για την πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες, την πράξη για τις ψηφιακές αγορές και την πράξη για την ΤΝ, παρακολουθεί την εφαρμογή της οδηγίας NIS2 και της πράξης για την κυβερνοανθεκτικότητα μέσω του έργου των επιτροπών του, των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων και της συνέχειας που δίνεται στην επιβολή της Επιτροπής.

Η δέσμη μέτρων Omnibus για την ΤΝ στον ψηφιακό τομέα της Επιτροπής (Νοέμβριος 2025) προτείνει στοχευμένες τροποποιήσεις του κανονισμού για την ΤΝ και των κανόνων για τις αεροπορικές μεταφορές με σκοπό την αντιμετώπιση των προκλήσεων εφαρμογής και τη μείωση του κανονιστικού φόρτου. Αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης δέσμης μέτρων για τον ψηφιακό τομέα που αποσκοπεί στην απλούστευση της ψηφιακής νομοθεσίας της ΕΕ και στη στήριξη της επιχειρηματικής καινοτομίας.

Σε μελέτη του Φεβρουαρίου 2026 για την επιτροπή IMCO επισημαίνονται σημαντικές προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων της ασφάλειας δικαίου, της ικανότητας επιβολής και των επιπτώσεων στα θεμελιώδη δικαιώματα, με διάκριση μεταξύ απλούστευσης και πιο ουσιαστικών αλλαγών στις διασφαλίσεις.

Στο Κοινοβούλιο, η IMCO και η Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων διαχειρίζονται από κοινού τις εργασίες για τη δέσμη μέτρων Omnibus για τον ψηφιακό τομέα. Μετά την έγκριση των θέσεων από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο τον Μάρτιο του 2026, ξεκίνησαν τριμερείς διαπραγματεύσεις, οι οποίες επικεντρώθηκαν στην απλούστευση, διατηρώντας παράλληλα τα βασικά μέσα προστασίας.

Το παρόν ενημερωτικό δελτίο εκπονήθηκε από το Θεματικό Τμήμα Οικονομίας και Ανάπτυξης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφθείτε τον ιστότοπο της Επιτροπής Εσωτερικής Αγοράς και Προστασίας των Καταναλωτών και της Επιτροπής Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας.

Maxim Hauk
05/2026